

GETTÓ BALBOA

Kezdő menet

GYŐRI-DRAHOS MARTIN

A SZEGÉNYSÉG GETTÓJÁBÓL IS KI LEHET TÖRNI, KÖBRE EMELT AKARATERŐVEL.

Bogdán Árpád (*Genesis, Szép új élet*) a társadalom perifériájára szorult, vagy eleve oda született kisemberek szemszögéből meséli el szociálisan érzékeny történeteit. Ez alól nem kivétel első és legfrissebb dokumentumfilmje, a *Gettó Balboa* sem. A hatodik Magyar Filmhéten a legjobb dokumentumfilmnek járó Magyar Filmdíjat elhozó film esetében a rendező eddigi legkimagaslóbb minőségű filmjéről beszélhetnénk, ha nem érződne a dokumentumfilmes rutin hiánya.

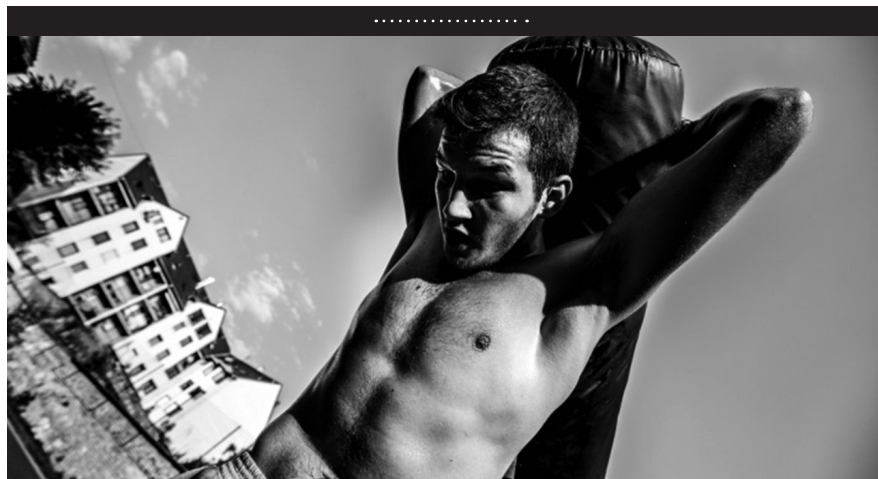
A készítőik a 2010-es évek derekának Budapestjén, a nyolcadik kerületi cigány gettóban, az egykori drogdíler, ex-gengszter Sipos Misi bácsi gyámsága alatt edző tehetséges fiatal bokszoló, Szabó Zoli izzadságos útját követik végig, amint tehetséges amatőről sokszoros profi világbajnok lesz. A kreatív címválasztással nem csak a *Rocky*-filmek lelkes rajongóit akarták becsalogatni a mozikba, hanem a két történet közti vitathatatlan hasonlóságra is utalnak. A film *log line*-ja még Hollywoodban is remekül megállná a helyét. Megtért gengsz-

ter, kiemelkedő tehetség a társadalom alján, amatőről profivá válás, edző és sportoló konfliktusa... Minden megvan, ami egy jó filmhez kell.

Az alkotóknak mégsem sikerült kihasználni ezt az igen komoly potenciált. Mintha nem tudták volna egyértelműen eldönteni, hogy kinek a történetét szeretnék bemutatni. A főcím és a film első fél percében látható *flash forward* Zoli sorsára utal, a film alapkonfliktusát meghatározó egységben, az expozícióban azonban hosszú percekig kizárólag Misi bácsit látni. Megismerjük pálfordulásának történetét, nyomorúságos élet- és edzőskörülményeit, küzdelmét egy állandó edzőteremért. A film majd húsz percen keresztül ezzel a szerethető és tiszteletreméltó idős férfival foglalkozik, de a tehetséges bokszolóról nem tudunk meg semmit.

Alapvetően azzal nincs probléma, ha egy film két ember történetét párhuzamosan szeretné bemutatni. A dokumentumfilmes forma kifejezetten alkalmas erre a célra. Bogdán Árpád és csapata a '70-es '80-as évek magyar

„Amatőrből sokszoros profi világbajnok lesz”
(Szabó Zoltán)

filmművészetet nagyban meghatározó fikciós dokumentumfilmek filmtípusához nyúlt vissza. A Budapesti Iskola néven is ismert filmes irányzatnak köszönhető Dárday István *Jutalomutazása*, Tarr Béla első egészestés filmje, a *Családi tűzfészek* és Schiffer Pál *Cséplő Gyurija*. E filmesek mindegyike ugyanazzal a módszerrel élt. Kicsi stábbal dolgoztak, általában több kézikamerával készítették a felvételeket, direkt (a helyszínen felvett) hangot rögzítettek és természetes fényt használtak. Az amatőr szereplőket hozzászoktatták a kamera jelenlétéhez, a filmezett szituációkat nem írták meg mondatról mondatra, így a szereplők saját szavaikkal tudták kifejezni magukat. A rendezők az életet mintegy narratív rendszerbe szervezték.

Ezek a technikák megtalálhatók a *Gettó Balboa*ban is, de a mozgalom klasszikusaival ellentétben mégsem sikerül a hitelesség érzetét kelteniük. A hitelatlenséget részben az amatőr szereplők felkészületlensége okozza. A szereplők párbeszédei rendkívül mesterkéltnek hatnak. A beszélgetések gyakran a kereskedelmi televíziók reality-sorozataira emlékeztetnek. Olykor az is felmerül a nézőben, hogy az alkotók adták a szájukba a mondatokat. A stáb jelenléte kínosan érződik a vásznon, ami feltehetően a megfelelő dokumentumfilmes rutin hiányából ered.

Bordás Róbert operatőr fekete-fehér felvételei kétségkívül hatásosak, egyszerű idézük meg A *gyűlölet* és a *Dühöngő bika* képi világát, ám egy történet elbeszélésekor nem lehet mindent a látványra építeni. Bármennyire szuggesztív is a film látványvilága, a dramaturgia hiányosságait és a dokumentumfilmes rutin hiányát nem képes teljes mértékben pótolni.

Szabó Zoli és Sipos Misi bácsi buktatókkal teli diadalútja rendkívül inspiráló, mozivászonra kívánczik, ha a civil szereplőket jobban felkészítik a stáb jelenlétére és átgondoltabb dramaturgiát választanak, az idős mester és a világbajnokká érő tanítványa története is nagyobbat ütne.

GETTÓ BALBOA – magyar dokumentumfilm, 2018.
Rendezte: **Bogdán Árpád**. Kép: **Bordás Róbert**.
Zene: **Víg Mihály**. Vágó: **Politzer Péter, Hernáth Csaba**. Szereplők: **Szabó Zoltán, Sipos Mihály**.
Producer: **Ferenczi Gábor, Kosztolnai Ildikó, Józsa László, Ponczók Attila**. Gyártó: **Focusfox**. Támogató: **NMHH Média Mecénázta Program / MNF**. 90 perc.